

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 31. juuli 2024
(OR. en)

12626/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0202(NLE)

UD 158
EEE 40

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	30. juuli 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 343 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa Majandusühenduse lepinguga loodud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu protokoll nr 4 (milles käsitletakse päritolureegleid) muutmisega Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse osas

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 343 final.

Lisatud: COM(2024) 343 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.7.2024
COM(2024) 343 final

2024/0202 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa Majandusühenduse lepinguga loodud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu protokoll nr 4 (milles käsitletakse päritolureegleid) muutmisega Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse osas

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Euroopa Majanduspiirkonna lepingu ühiskomitees võetav seisukoht seoses Euroopa Majanduspiirkonna lepingu protokoll nr 4 muutmise otsuse kavandatud vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Euroopa Majanduspiirkonna leping (edaspidi „EMP leping“)

EMP lepingu¹ eesmärk on lepinguosaliste vaheliste kaubandus- ja majandussuhete püsiv ja tasakaalustatud tugevdamine võrdsetes konkurentsitingimustes ja ühesuguste eeskirjade järgimine, et luua ühtne Euroopa Majanduspiirkond (edaspidi „EMP“). Leping jõustus 1. jaanuaril 1994.

2.2. Ühiskomitee

EMP lepingu artikli 92 alusel moodustatud ühiskomitee võib otsustada muuta päritolureegleid käsitleva protokoll nr 4 sätteid. Ühiskomiteesse kuuluvad EMP lepinguosaliste esindajad. Ühiskomitee otsused võetakse vastu ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt ühehäälselt esinevate EFTA riikide vahelise kokkuleppe alusel.

2.3. Ühiskomitee kavandataav akt

Ühiskomitee võtab oma järgmisel istungil või kirjavahetuse teel kavakohaselt vastu otsuse päritolureegleid käsitleva protokoll nr 4 sätete muutmise kohta (edaspidi „kavandataav akt“).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Brüsselis 5. veebruaril 2020 toimunud esimesel üleminekuaja päritolureeglitega seotud tehnilisel kohtumisel leppis enamik Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni² (edaspidi „konventsioon“) osalisi kokku, et rakendavad konventsiooni läbivaadatud reegleid (edaspidi „üleminekuaja päritolureeglid“³) paralleelselt konventsiooni reeglitega üleminekuajal kahepoolset kuni konventsiooni läbivaadatud reeglite vastuvõtmiseni.

1. septembril 2021 jõustus konventsiooniosaliste vahel päritolureeglite kahepoolsete protokollide võrgustik, mis muudab üleminekuaja reeglid kohaldatavaks, sealhulgas EMP lepingu raamistikus.

Üleminekuaja päritolureeglite eesmärk on leevendada reegleid ja muuta kauba sooduspäritolustaatus määramine hõlpsamaks. Kuna üleminekuaja päritolureeglid on üldiselt leebemad kui konventsioonis sisalduvad reeglid, võib viimastele vastavat kaupa käsitada ka üleminekuaja päritolureeglite kohase päritolustaatusena kaubana, välja arvatud mõned põllumajandustooted, mis on klassifitseeritud harmoneeritud süsteemi gruppidesse 2, 4–15 ja 16 (v.a töödeldud kalandustooted) ning 17–24, kuna nende toodete puhul on üleminekuaja päritolureeglid konventsiooni päritolureeglitest erinevad või rangemad.

¹ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

² ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

³ ELT L 246, 22.9.2022, lk 133–221.

Üleminekuaja päritolureegleid kohaldatakse paralleelselt konventsiooni päritolureeglitega, mistõttu tekib kaks eraldi kumulatsioonisüsteemi.

Üleminekuaja reeglitega nähakse ette kahe päritolureeglite süsteemi vaheline läbilaskvus, võimaldades väljastada tagasiulatuvalt päritolutõendeid konventsiooniga kehtestatud reeglite kohaselt välja antud tõendi alusel, tingimusel et asjaomased tooted vastavad mõlema reeglistiku nõuetele.

Praegune üleminekuaja reeglite säte, mis käsitleb kahe päritolureeglite süsteemi vahelist läbilaskvust (päritolureegleid käsitleva protokolli A liite artikli 21 lõike 1 punkt d), tõi kaasa tülrika tolliprotseduuri, mis ei luba ettevõtjatel saada täielikult kasu eelistest, mis tulenevad üleminekuaja reeglite kohaldamisest paralleelselt konventsiooniga.

Lepinguosalised on kokku leppinud üleminekuaja reeglite eelnevas kohaldamises, et kohandada kaubavooge ja tollitavasid konventsiooni muudatuse (millel üleminekuaja reeglid põhinevad) peatse jõustumisega. Seepärast tuleks hõlbustada läbilaskvuse kohaldamist üleminekuaja reeglite ülejäänud kohaldamisaja jooksul kuni konventsiooni muudatuse jõustumiseni.

Seetõttu tuleks muuta protokolli nr 4 A liite artiklit 8, et hõlbustada olemasoleva läbilaskvuse kohaldamist konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahel.

Ühiskomitees võetava ELi seisukoha kehtestab nõukogu.

Kavandatav muudatus on tehnilist laadi ja seotud praegu lepinguosaliste vahel kohaldatavate üleminekuaja päritolureeglitega ega mõjuta päritolureegleid käsitleva protokolli sisu. Seetõttu ei ole mõju hindamine vajalik.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁴.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Ühiskomitee on EMP lepinguga loodud organ.

Õigusakt, mille ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt.

Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas EMP lepingu artikli 103 lõikega 1.

Kavandatava õigusaktiga ei täiendata ega muudeta EMP lepingu institutsioonilist raamistikku.

⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaloõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatud akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaaloõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. MÕJU EELARVELE

Konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse lihtsustamisel ei ole ELi eelarvele mõõdetavat mõju, kuna selle kohaldamisala hõlmab peamiselt kaubanduse lihtsustamist ja kaasaegsete tavade konsolideerimist tolliasutustes. Lihtsustamine on suunatud valdkondadele, mis jäävad ametiasutuste pädevusse, ilma et see mõjutaks nende reeglite sisu, mille alusel kaubad saavad sooduspäritolustaatus, ning lihtsustamise eesmärk on hõlbustada olemasoleva läbilaskvuse põhimõtte kohaldamist.

6. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna ühiskomitee aktiga muudetakse lepingu protokolli nr 4, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Euroopa Majandusühenduse lepinguga loodud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu protokoll nr 4 (milles käsitletakse päritolureegleid) muutmisega Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni ja üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse osas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoides artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis EMP lepingu (edaspidi „leping“) nõukogu ja komisjoni otsusega 94/1/ESTÜ, EÜ¹ ja see jõustus 1. jaanuaril 1994.
- (2) Leping sisaldab protokoll nr 4 päritolureeglite kohta. Lepingu artikli 98 kohaselt võib nimetatud lepingu artikli 92 alusel moodustatud ühiskomitee (edaspidi „ühiskomitee“) otsustada muuta selle protokoll sätteid.
- (3) Ühiskomitee võtab oma järgmisel istungil eeldatavasti vastu lepingu protokoll nr 4 muutmise otsuse.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel ühiskomitees võetav seisukoht, kuna ühiskomitee otsus on liidule siduv.
- (5) Brüsselis 5. veebruaril 2020 toimunud esimesel üleminekuaja päritolureeglitega seotud tehnilisel kohtumisel leppis enamik Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooni² (edaspidi „konventsioon“) osalisi kokku, et rakendavad konventsiooni³ läbivaadatud reegleid (edaspidi „üleminekuaja päritolureeglid“⁴) paralleelselt konventsiooni reeglitega üleminekuajal kahepoolset kuni konventsiooni läbivaadatud reeglite vastuvõtmiseni.
- (6) Üleminekuaja päritolureeglite kohaldamine tagab, et kaubavood ja tollitavad kohandatakse 1. jaanuariks 2025, kui jõustuvad konventsiooni muudetud sätted, millel üleminekuaja päritolureeglid põhinevad.

¹ Nõukogu ja komisjoni 13. detsembri 1993. aasta otsus Euroopa Majanduspiirkonna lepingu sõlmimise kohta Euroopa ühenduste, nende liikmesriikide ja Austria Vabariigi, Soome Vabariigi, Islandi Vabariigi, Liechtensteini Vürstiriigi, Norra Kuningriigi, Rootsi Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel (EÜT L 1, 3.1.1994, lk 1).

² ELT L 54, 26.2.2013, lk 4.

³ Nõukogu 25. novembri 2019. aasta otsus (EL) 2019/2198 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Euroopa – Vahemere piirkonna sooduspäritolureeglite piirkondliku konventsiooniga loodud ühiskomitees seoses selle konventsiooni muutmisega (ELT L 339, 30.12.2019, lk 1).

⁴ ELT L 246, 22.9.2022, lk 133.

- (7) 1. septembril 2021 jõustus konventsiooniosaliste⁵ vahel päritolureeglite kahepoolsete protokollide võrgustik, mis muudab üleminekuaja päritolureeglid kohaldatavaks⁶.
- (8) Üleminekuaja päritolureeglite eesmärk on leevendada reegleid ja muuta kauba sooduspäritolustaatus määramine hõlpsamaks. Kuna üleminekuaja päritolureeglid on üldiselt leebemad kui konventsioonis sisalduvad reeglid, võib konventsiooni päritolureeglitele vastavat kaupa käsitada ka üleminekuaja päritolureeglite kohase päritolustaatusega kaubana, välja arvatud teatavad põllumajandustooted, mis on klassifitseeritud harmoneeritud süsteemi gruppidesse 2, 4–15, 16 (v.a töödeldud kalandustooted) ja 17–24. Üleminekuaja päritolureegleid kohaldatakse paralleelselt konventsiooni päritolureeglitega, mistõttu tekib kaks eraldi kumulatsioonisüsteemi. Selleks et hõlbustada konventsiooni ning lepingu protokoll nr 4 A liite artikli 21 lõike 1 punktis d sätestatud üleminekuaja päritolureeglite vahelise läbilaskvuse kohaldamist, tuleks muuta lepingu protokoll nr 4 A liite artiklit 8,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga moodustatud ühiskomitees seoses nimetatud lepingu protokoll nr 4 muutmisega, põhineb käesolevale otsusele lisatud ühiskomitee otsuse eelnõul.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁵ EL, Island, Šveits (sealhulgas Liechtenstein), Norra, Fääri saared, Iisrael, Jordaania, Palestiina (sellist nimekasutust ei tõlgendata Palestiina riigi tunnustamisena ning see ei mõjuta selles küsimuses võetud liikmesriikide individuaalseid seisukohti), Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Kosovo (kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta), Põhja-Makedoonia, Serbia, Montenegro, Gruusia, Moldova Vabariik ja Ukraina.

⁶ ELT C, C/2024/1637, 20.2.2024.